

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Batavia berijmd

Een geschiedenis van de Compagniesliteratuur en een overzicht van de Compagniesdichters in Batavia

Zuiderweg, A.M.

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Zuiderweg, A. M. (2017). *Batavia berijmd: Een geschiedenis van de Compagniesliteratuur en een overzicht van de Compagniesdichters in Batavia*.

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

INHOUDSOPGAVE
*** 1 EEN GESCHIEDENIS VAN DE COMPAGNIESLITERATUUR**

Inleiding	8
1 Aandacht voor de Compagniesliteratuur	14
2 J.A. van der Chijs (1831-1905)	21
3 J.K.J. de Jonge (1828-1880)	25
4 Conrad Busken Huet (1826-1886)	28
5 Gerard Valette (1853-1922)	29
6 Samuel Kalff (1851-1932)	30
Bloemlezingen	33
<i>Herinneringen en schetsen</i> (1892)	34
<i>Uit Oud en Nieuw Oost-Indië</i> (1894)	34
<i>Oost Indisch landjuweel</i> (1902)	34
<i>Van 't oude Batavia</i> (1903)	36
<i>De "Loffelycke Compagnie"</i> (1916)	36
Samuel Kalff, 'aarts-snuffelaar'	36
7 F. de Haan (1863-1938)	40
<i>Priangan</i> (1910-1912)	41
Excurs 'Indische verzenmakers'	44
<i>Oud Batavia</i> (1922)	45
F. de Haan, 'den kundigen vorscher'	48
8 E. du Perron (1899-1940) & 'Indische letterkunde' (1919)	54
9 Encyclopaedie van Nederlandsch-Indië (1896-1905) en (1917-1939)	58
10 Johan Koning (1887-1946)	61
'Nederlandsch-Indië in de literatuur' (1921)	65
11 E. du Perron & 'Nederlandsch-Oost-Indische letteren' – De Revue (1921)	67
'Nederlandsch-Oost-Indische letteren'	71
<i>De Revue</i> 4 juni 1921	75
Johan Both Volkertsz (c. 1582-?)	75
Jeremias de Decker (1609-1666)	76
Joost van den Vondel (1587-1679)	77
Livinus Bor (c 1621-1669)	77
Johannes Erasmus (1604-1658)	78

<i>De Revue</i> 11 juni 1921	79
Joannes Camphuys (c. 1634-1695)	79
Matthijs Cramer (voor 1650--na 1670)	80
Jacob Steendam (c. 1616--1673?)	80
P. Ketting, Zacharias Kaheingh of Caheing <i>en</i> I.D.L.	81
Joan Nieuhof (1618-1672)	82
Aernout van Overbeke (1632-1674)	83
Anonieme dichter (1674)	84
<i>De Revue</i> 25 juni 1921	85
B.V.H. (1689)	85
Johannes Keyts of Keijts (?-1690)	85
Isaac Sunderman (1661-1673)	85
<i>De Revue</i> 2 juli 1921	85
Pieter de Neyn (1643-na 1687)	85
N. van Helmond (?-?)	86
<i>De Oost-Indische thee-boom</i>	87
<i>De Revue</i> 7 juli 1921	89
George Everhard Rumphius (1628-1702)	89
François Valentijn (1666-1727)	91
E. du Perron, de vernieuwer	92
12 Gerard Brom (1882-1959)	95
<i>Java in onze kunst</i> (1931)	101
Gerard Brom, 'geestvol schrijver'	106
E. du Perron <i>en</i> <i>Java in onze kunst</i>	107
13 E. du Perron <i>en</i> De muze van Jan Companjie (1939)	112
Plannen voor een koloniale bloemlezing	116
'Een boek dat ééns "moet" ontstaan'	123
Critici over <i>De muze van Jan Companjie</i>	127
Indische kranten en tijdschriften	128
Hollandse kranten en tijdschriften	133
Revisie van <i>De muze van Jan Companjie</i>	137
14 F.W. Stapel (1879-1957)	140
<i>Geschiedenis van Nederlandsch-Indie</i> , deel 3 over de VOC (1939)	142
15 E. du Perron <i>en</i> 'Van Kraspoekol tot Saïdjah'	146
'Indisch Memorandum <i>en</i> 'Van Kraspoekol tot Saïdjah'	153
'De eerste dagen van het Bataviaasch Genootschap'	153
'Een lettré uit de achttiende eeuw Willem van Hogendorp'	155
'Het leven van Dirk van Hogendorp'	155
'Van Kraspoekol tot Saïdjah'	158
16 Rob Nieuwenhuys (1908-1999)	161
'Balans van Oostindische bellettrie (1930-1940)'	164
'Indische letterkunde' (1967)	168
Bloemlezingen	170
<i>Ziet, de dag komt aan. Proza en poëzie van 1600 tot 1700</i> (1959)	170
<i>Van roddelpraat en litteratuur. Een keuze uit het werk van Nederlandse schrijvers uit het voormalig Nederlands-Indië</i> (1965)	172
<i>Wie verre reizen doet. Een keuze uit de Indisch-Nederlandse</i>	

<i>letterkunde uit de Compagniestijd tot 1870</i> (1975)	175
<i>Het laat je niet los. Verhalen van Nederlandse schrijvers over Indonesië vanaf de eerste jaren der Compagnie tot op heden</i> (1985)	179
<i>Oost-Indische spiegel</i> (1972, 1973 en 1978)	180
‘Critici over <i>Oost-Indische spiegel</i>	190
Rob Nieuwenhuys, ‘to be in tune with myself’	194
17 Werkgroep Indisch-Nederlandse Letterkunde <i>en</i> Indische Letteren	200
18 <i>Oost-Indisch magazijn</i> (1990)	205
19 E.M. Beekman (1939-2008)	208
<i>Fugitive Dreams. An Anthology of Dutch Colonial Literature</i> (1988)	210
<i>Paradijzen van weleer</i> (1998)	212
Critici over <i>Paradijzen van weleer</i>	216
E.M. Beekman, ‘I am a loner’	218
20 Bert Paasman (1939)	220
‘Lof van Oost-Indië. Liedjes uit de VOC tijd’ (1991)	220
<i>Wie wil d’r mee naar Oost-Indië varen</i> (1991)	222
‘Geschiedschrijving van de Compagniesliteratuur’ (1992)	225
Dubbel literair circuit	226
Discontinuïteit	227
Censuur	227
21 Olf Praamstra (1950)	229
‘De omstreden bloei van de Indisch-Nederlandse letterkunde’ (1997)	229
‘De Nederlands-Indische letterkunde en de persoonlijke ervaring’ (1999)	230
22 Bert Paasman <i>en</i> pleidooi voor de Compagniesliteratuur	232
‘Grenzen en grenscorrecties in de Indisch-Nederlandse literatuur’ (1999)	232
De Indisch-Nederlandse literatuur uit de VOC-tijd’ (2002)	233
Bert Paasman, ‘begeesterd docent <i>en</i> begenadigd en enthousiasmerend scribeant’	236
23 <i>Album van de Indische poëzie</i> (2014)	240
24. Uitleiding	245
‘Aangeraakt door Indië	246
‘Mixtum Compositum	246
* 2 COMPAGNIESPOËZIE	
1 Compagniesdichters	253
2 Dichtregels op muren en ramen	255
3 Johan Both Volkertsz (c. 1582-na 1615)	257
<i>Cort verhaell</i>	257

4 Livinus Bor (1621-1669)	262
<i>Amboinse oorlogen, door Arnold de Vlaming van Oudshoorn</i>	263
5 Matthijs Cramer (voor 1650-na 1670)	266
<i>Borts voyagie, naer de kuste van China en Formosa (1670)</i>	266
<i>D'Indiaense tyfferboom. Uyt-tijfferende verscheyden heylsame, nuttige en ziel bedenkende rymen (1670)</i>	270
6 Jacob Steendam (c. 1616-1673?)	279
<i>Zeede-Sangen voor de Batavische Jonkheyt (1671)</i>	293
7 Joan Nieuhof (1618-1672)	300
<i>De Bataviase 'Konst-Schoole'</i>	304
<i>De 'onvermoeide geest'</i>	306
8 Pieter van Hoorn (1619-1682)	11
<i>Eenige voorname eygenschappen van de ware deugdt, voorsichtigheydt, wysheydt en volmaeckheydt</i>	11
9. Aernout van Overbeke (1619-1674)	316
<i>De rym-wercken van wylen den heer en meester Aernout van Overbeke</i>	319
10 Laurens of Lourens van Elstland (c. 1643-c. 1698)	323
<i>'Jan onder de deecken'</i>	328
11 Isaac Sunderman (1661-1723)	330
<i>Zyn geschriften. Zyn tweemalige reisen naer Oost-Indien (1711)</i>	331
12 Suum Cuique (vanaf 1706)	336
<i>'Van de Ridder-ordre Suum Cuique'</i>	338
<i>Andere dichters met een band met Suum Cuique: Josua Ketelaar</i>	343
<i>Andere dichters met een band met Suum Cuique: Everhard Kraeyvanger</i>	345
13 De Oost-Indische thee-boom	354
14 Abraham Alewijn (1664-1721)	359
<i>'Batavische Clio of Heil- en zegenwensch'</i>	360
15 Jan de Marre (1696-1763)	366
<i>Batavia, begrepen in zes boeken (1740)</i>	367
16 Gerard Verbeet (1720-1772)	376
<i>Oost-Indische uitspanningen, bestaande in mengeldichten en gezangen (1752)</i>	380
17 Pieter de Vries (voor 1759-1769)	386
<i>Jan Pietersz. Coen, voorstander der Bataviase Vryheid (1762)</i>	386
<i>Apolloos vreugde-feest (1763)</i>	387
18 Laurens Brezee	391

<i>Loff-ên vreugde viering'</i> (1764)	391
19 Hermanus Terkamp (voor 1744-1779)	394
<i>Proeven van dicht- en letter-oefeningen</i>	396
<i>Uitgezochte fabelen of leerzaame verdichtselen der spreekende dieren van Esopus en Phædrus</i>	399
Hemanus Terkamp en Jan van Zyp, een co-productie	403
Hemanus Terkamp geëerd dichtliefhebber door het dichtgenootschap Kunstliefde Spaart Geen Vlijt	404
<i>Proeve van minne-dichten en rymlooze vaarsen</i>	412
Hermanus Terkamp, een pleidooi voor Hendrik Joséphe	413
Hermanus Terkamp, Horatius Batavus 'Esprit createur'	416
20 Christiaan Godlof Kroschel (voor 1766-1773)	421
21 Dichtende literatoren van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen	424
Dichtende literator – Willem van Hogendorp (1735-1784)	424
Dichtende literator – Josua van Iperen (1726-1780)	430
22 Gelegenheidsdichters	445
Bijzondere gebeurtenissen	445
Aardbeving van 1699	445
Pieter Erbeveld (1671-1722) <i>en</i> L.V.B. alias Lambertus van den Bosch (voor 1712-1725)	446
Compagnieslofdichters	451
H. Croon	451
Pieter Brandenburg (voor 1732-1752)	453
Christiaan Robijn (1718-1757)	454
Geboorte, verjaardag, bruiloft, overlijden	457
Geboortepoëzie – <i>Heil-Groeten [...] ter gelegenheid van de Gelukkige geboorte van [...] Petrus Albertus van der Parra junior</i>	457
Verjaardagspoëzie	460
Johannes Dammaert (voor 1682-na1682)	460
Carel Susan (voor 1753-1760)	463
Bruiloftspoëzie	466
François de Cocq (1719-na 1737)	468
Carel Susan (voor 1753-1760)	470
Bokko Sabinius de Jongh (voor 1751-na 1768)	473
Funeraire poëzie	475
Jan Hooyman (voor 1765-1789)	478
23 Epiloog	482
Bibliografie	485
Lijst van afbeeldingen	514
Samenvatting	532
Summary	535